

Stockholm 2023-03-24

Till: Bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell

Bäste Johan Forssell,

Åtta av tio människor i världen är religiösa, och kyrkan har en unik roll som lokal förändringsaktör. På många platser i våra samarbetsländer, inte minst ute på landsbygden, är kyrkan en av få aktörer som bidrar med social utveckling. Ett exempel är arbetet PMU:s partner Free Pentecostal Fellowship in Kenya, FPFK, driver mot könsstympling på den kenyanska landsbygden. En viktig framgångsfaktor för att förändra de utbredda och destruktiva normerna är genom att kyrkan har en normativ auktoritet och tilltro hos lokal befolkningen, inte minst utifrån sin långa närvaro, men också utifrån att man är en del av den kultur och det samhälle man vill förändra. Man utgör inget hot utifrån, och kan därmed uppnå djupgående kulturella förändringar i målområdet.

Vi vet att ett aktivt, demokratiskt civilsamhälle gör det möjligt för människor att gå samman och hantera gemensamma problem liksom att ha en starkare röst i samhället. I länder med utbredd fattigdom och förtryck är ett starkt civilsamhälle och trosbaserade nätverk och aktörer helt avgörande för människors strävan efter bättre liv.

Därför var det med glädje som vi noterade ert löfte om att öka andelen stöd till civilsamhället i biståndet, men det var med lika stor besvikelse som vi inte sedan såg någon satsning på detta i budgeten.

Nu har ni en ny chans! Inom plattformen CONCORD Sverige har vi analyserat februariprognoserna från Migrationsverket och Arbetsförmedlingen, och konstaterat att 1,2 miljarder av de budgeterade asylavräkningarna inte kommer att nyttjas av dem. Därför finns det redan minst 1,2 miljarder att fördela till biståndsverksamhet i vårändringsbudgeten. Det uppväger inte hela den minskning av biståndet som ni tidigare gjort, men det ger er en ny möjlighet att leva upp till åtagandena i den politik som ni lagt fast.

Varje krona för mänskliga rättigheter och mänsklighetens framtid på en levande planet är viktig, och kan via lokalt förankrade krafter i civilsamhället göra stor skillnad i människors liv. Det behövs mer än någonsin i en värld med konflikter, ekonomiska kriser, ökad ojämlikhet, hungerkris, miljö- och klimatkris, och backlash för jämställdhet och demokrati.

Vi skulle därför vilja uppmana dig att överväga följande vid fördelningen av de 1,2 miljarderna:

1. Avsätt ytterligare en halv miljard till civilsamhällesanslaget

Med ytterligare en halv miljard till detta anslag lever regeringen tydligt upp till löftet om att öka andelen bistånd till civilsamhället. Anslagspost 5 i budgeten är den del av biståndet som uttryckligen syftar till att stärka ett fritt och demokratiskt civilsamhälle i Sveriges samarbetsländer, med kapacitet att bidra till bättre villkor för människor. Dessutom ger mer resurser till detta anslag också mer till flera andra av regeringen prioriterade områden, som jämställdhet, klimat och miljö, hälsa samt stöd till demokratikämpare och försvarare av mänskliga rättigheter.

2. Säkerställ att satsningen på civilsamhället blir en långsiktig inriktning

Regeringen har effektivitet, transparens och långsiktighet som ledord i biståndspolitik. Lagg stödet till civilsamhället via anslagspost 5 på en ny och högre nivå och kommunicera att denna nivå är det nya normala även på sikt, så att ryckighet och onödiga

byråkrati undviks och avtalsparter inom det svenska biståndet kan fokusera på innehåll och resultat.

3. **Ta chansen att leva upp till försummade löften ur regeringens "Bana för bistånd"**
Det finns även andra exempel på att minskningar av anslag i biståndsbudgeten slog hårt mot uttalade prioriteringar i er egen politik. Här finns det nu en chans att tillföra resurser till sådana prioriteringar. Vi på PMU ser att en satsning på SRHR, med särskilt fokus på sexuellt våld, kan leva upp till er prioritering av kvinnors och flickors rättigheter och möjligheter.

Visst kan vi och våra internationella samarbetsorganisationer förvänta oss att du och regeringen i vår budgeten infriar ert löfte och använder de utnyttjade 1,2 miljarderna till att öka andelen bistånd som går till civilsamhället?

Vänliga hälsningar

Niclas Lindgren, direktor, PMU